

Sygn. akt I C 1262/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Marek Jasiński

po rozpoznaniu 12 kwietnia 2022 r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko B. G.

o zapłatę

I. zasądza od B. G. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 3.962,90 zł (trzy tysiące dziewięćset sześćdziesiąt dwa złote, dziewięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie naliczanymi od kwoty 3.587,67 zł od 10 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od B. G. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1.117 zł (jeden tysiąc sto siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1262/21

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. w pozwie w postępowaniu upominawczym z dnia 26 kwietnia 2021 r. wniósł o zasądzenie od pozwanej B. G. kwoty 3.962,90 zł, na którą składa się kwota 3.587,67 zł tytułem niespłaconej należności z umowy pożyczki z maksymalnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 10 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty do dnia zapłaty, o zasądzenie od pozwanej zwrotu poniesionej opłaty stałej za bezpośrednie i osobiste doręczenie pism w sposób przewidziany w art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy o komornikach sądowych, o zasądzenie od pozwanej zwrotu opłaty stałej od wniosku o podjęcie czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania pozwanej, a także o zaliczenie na poczet należnej opłaty od pozwu uiszczonej przez powoda opłaty od pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym w kwocie 50 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony w dniu 23 maja 2019 r. zawarły umowę pożyczki na kwotę 3.180,00 zł. Łączne zobowiązanie do spłaty wynikające z powyższej umowy oraz wszystkich dodatkowych świadczeń wynosiło 5.356,69 zł. W związku z nieterminową spłatą rat pożyczki powód naliczył odsetki od przeterminowanego zadłużenia za okres od dnia 31 maja (...) do dnia 9 kwietnia 2021 r. w łącznej kwocie 375,23 zł. Pozwana z tytułu powyższej umowy dokonała wpłat w łącznej wysokości 1.660,00 zł. W dalszej kolejności powód wskazał, że wobec wypowiedzenia umowy przez okres, na który pożyczka została zawarta, saldo zaspłażenia zostało pomniejszone o kwoty z tytułu odsetek – 33,69 zł i wynagrodzenia w ramach elastycznego planu spłat w wysokości 75,33 zł. Powód wskazał, że według stanu na dzień wniesienia pozwu do zapłaty pozostaje kwota 3.962,90 zł w skład której wchodzi kapitał pozostały do spłaty w wysokości 3.376,66 zł, kwota należnych odsetek umownych w wysokości 211,01 zł oraz kwota należnych odsetek

za opóźnienie w spłatach rat w kwocie 375,23 zł oraz, że termin wymagalności roszczenia wynika z wypowiedzenia umowy pożyczki. Powód oświadczył, że zrealizował zgodnie z umową wszystkie świadczenia dodatkowe, które klient wybrał we wniosku o pożyczkę i wobec niewywiązania się pozwanej ze zobowiązania określonego umową pożyczki, powodowi przysługuje uprawnienie do dochodzenia należności wynikającej z umowy.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 23 czerwca 2021 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Od powyższego orzeczenia pozwana w dniu 12 lipca 2021 r. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty zarzucając brak legitymacji czynnej powoda, bezzasadność powództwa z uwagi na toczącą się sprawę o upadłość, brak podstawy prawnej żądania powództwa, nieudowodnienie roszczenia co do wysokości, zbyt wczesne wypowiedzenie umowy, nie doręczenie wypowiedzenia umowy, niedoręczenie wypowiedzenia umowy, niedoręczenie przedsądowego wezwania do zapłaty, niewyjaśnienie w jaki sposób zarachował spłaty pozwanej i wyliczył wysokość roszczenia oraz nieprawidłowe naliczenie odsetek. Wobec powyższego wniosła o uchylenie nakazu zapłaty oraz oddalenie powództwa w całości.

Powód w odpowiedzi na sprzeciw pozwanej w piśmie z dnia 19 października 2021 r. podtrzymał powództwo w całości. Odnosząc się do zarzutu pozwanej dotyczący upadłości, wskazał, że samo złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, nie oznacza, że zostanie ona ogłoszona, a tym samym nie wyklucza to dochodzenia od pozwanej roszczeń na drodze postępowania sądowego. Następnie w odniesieniu do zarzutu braku legitymacji wskazał, że legitymacja czynna wynika z faktu bycia przez stronę powodową stroną stosunku zobowiązaniowego nawiązanego z pozwaną. W dalszej części pisma powód podał, że udowodnił fakt zawarcia umowy pożyczki i wydanie jej kwoty pożyczki, przy jednoczesnym wskazaniu, ile pozwana spłaciła na jej poczet. Tym samym wykazał wystąpienie faktów przemawiających za słuszością dochodzonych pretensji. Natomiast jeżeli chodzi o kwestię wymagalności roszczenia, to w opinii powoda do dochodzenia przedmiotowego roszczenia nie było koniecznym skuteczne wypowiedzenie pozwanemu umowy. W przypadku pożyczki, jaką pozwana zaciągnęła w powodowej spółce, termin jej zwrotu został określony przez strony w treści umowy. W umowie widnienie zapis, że pożyczka ma być spłacona w 60 tygodniowych ratach, zatem jej ostateczny termin przypadał na dzień 24 lipca 2020 r. Wobec tego, powód podkreślił, że w chwili składania powództwa całość należności była już wymagalna – upłynął bowiem termin spłaty pożyczki wynikający z zawartej umowy. Powód podał także, że wypowiedział pozwanej umowę pożyczki i na potwierdzeniu nadania widnienie informacja, że przesyłka zawierająca wypowiedzenie została doręczona pozwanej w dniu 2 marca 2020 r.

W piśmie z dnia 8 lutego 2022 r. powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Pozwana w piśmie z dnia 8 lutego 2022 r. również podtrzymała swoje stanowisko, a w uzasadnieniu ponownie podniosła nieprawidłowy sposób naliczenia odsetek przez powoda i niedoręczenie pozwanej wypowiedzenia umowy pożyczki. Wskazała również, że o ile powód w sposób wadliwy wysłał jej wypowiedzenie, to uprzednio winien wysłać jej pismo informujące o zamiarze wypowiedzenia umowy i ugodowo załatwić sprawę. Ponownie również wskazała, jak w sprzeciwie, że powód przedstawił harmonogram spłat pożyczki, jednak nie wykazał w jaki sposób zarachował jej wpłaty i wyliczył wysokość roszczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 23 maja 2019 r. pozwana B. G. złożyła powodowi (...) S.A. z siedzibą w W. wniosek o udzielenie pożyczki w kwocie 3.000 zł na okres 60 tygodni.

(dowód: wniosek o pożyczkę z dnia 23.05.2019 r. – k. 21 – 22v)

W dniu 23 maja 2019 r. (...) S.A. z siedzibą w W. (pożyczkodawca) zawarł z B. G. (pożyczkobiorcą) umowę pożyczki pieniężnej nr (...), na podstawie której powód udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 3.000 zł na okres 60 tygodni. Dodatkowo udostępnił pożyczkobiorcy kwotę 180 zł na inne rachunki wskazane przez niego we wniosku o pożyczkę. Strony przewidziały, że roczna stopa oprocentowania będzie wynosić 10% (300,49 za cały okres trwania umowy)

oraz, że z tytułu udzielenia pożyczki pożyczkobiorca zobowiązany będzie do uiszczenia na rzecz dającego pożyczkę dodatkowych opłat w kwocie 2.176,69 zł, na którą składały się: prowizja za udzielenie pożyczki w wysokości 1.285,33 zł, opłata przygotowawcza w wysokości 40 zł i opłata za elastyczny plan spłat w wysokości 550,87 zł. Całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę wyniosła więc 5.356,69 zł i miała być uiszczona przez pożyczkobiorcę na rzecz pożyczkodawcy w 60 ratach tygodniowych po 89,28 zł, za wyjątkiem ostatniej raty, którą określono na kwotę 89,17 zł.

(dowód: umowa pożyczki z dnia 23.05.2019 r. nr (...) – k. 18 – 20v)

Powód w dniu 31 maja 2019 r. udostępnił na rzecz pozwanej kwotę 3.180 zł.

(dowód: historia spłat – k. 8 – 9)

Pozwana na poczet spłaty pożyczki w dniu 10 czerwca 2019 r. uiszczyła na rzecz pozwanego kwotę 360 zł, następnie w dniu 6 lipca 2019 r. uiszczyła na jego rzecz kwotę 1300 zł. Później zaprzestała spłat.

(dowód: historia spłat – k. 8 – 9)

W dniu 25 lutego 2020 r. powód wypowiedział umowę pożyczki zawartą z pozwaną. Niniejsze wypowiedzenie zostało doręczone powódce w dniu 2 marca 2020 r. Termin wypowiedzenia umowy upłynął dnia 2 kwietnia 2020 r.

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki – k. 15m potwierdzenie odbioru – k. 14)

W dniu 18 września 2020 r. powód skierował do pozwanej przedsądowe wezwanie do spłaty zadłużenia w kwocie 3752,56 zł.

(dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 23)

Przedstawiony stan faktyczny ustalony został w oparciu o dokumenty złożone przez powódkę, które w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i prawdziwości, wobec czego mogły stanowić wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Z tytułu udzielenia pożyczki pożyczkodawca może żądać wynagrodzenia w formie odsetek albo prowizji za korzystanie przez pożyczkobiorcę z jego środków finansowych.

Wątpliwości Sądu nie budziła kwestia zawarcia umowy pożyczki pomiędzy powodem (...) S.A. z siedzibą w W. a pozwaną B. G., co wykazał powód przedstawiając Sądowi dokumenty z postaci oryginałów umowy pożyczki nr (...) i wniosku o pożyczkę, na których widnieją podpisy pozwanej, jak i pracownika powoda. Zgodnie z zawartą umową pozwana otrzymała 3180 zł, co wynika z dokumentu zatytułowanego „historia spłat”. Zarówno fakt zawarcia umowy, jak i otrzymania powyżej kwoty nie zostało zakwestionowane przez pozwaną. Zatem legitymacja czynna powoda wynikała z faktu zawarcia umowy z pozwaną.

Sąd nie miał również wątpliwości, co do zasadności ponoszenia odpowiedzialności przez pozwaną z tytułu niewywiązania się z umowy pożyczki z dnia 23 maja 2019 roku. Pozwana zawierając umowę z pozwanym wobec uzyskania środków w kwocie 3.000 zł od powoda, zobowiązała się zwrotu kwoty 5.356,69 zł. Zatem na pełną akceptację zasługiwało żądanie powoda dotyczące zwrotu kwoty wypłaconej pozwanej podobnie, jak żądanie zapłaty prowizji i odsetek umownych za korzystanie ze środków finansowych powódki przez czas faktycznego korzystania z kapitału.

Sąd nie zakwestionował również prawa powódki do pobrania pozaodsetkowych kosztów kredytu, albowiem takie opłaty są standardowo pobierane za wykonanie czynności związanych z udzieleniem pożyczki. Nadto opłaty określone w umowie zawartej między stronami nie była wygórowane.

Prowizja oraz opłata przygotowawcza odpowiadały właściwym przepisom, bowiem zostały ustalone w oparciu o wzór wskazany w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim: $(...) \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%)$, gdzie (...) oznacza maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, K – całkowitą kwotę kredytu, n – okres spłaty wyrażony w dniach, R – liczbę dni w roku. Skoro ustawodawca w celu ochrony konsumentów zdefiniował pojęcie nadmiernych pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego, wskazując w ust. 3 powołanego unormowania, iż nie należą się one w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub całkowitą kwotę kredytu, to tym samym co do zasady należy przyjmować, że koszty mieszczące się we wskazanych ramach interesu podmiotów chronionych ustawą o kredycie konsumenckim nie naruszają.

Formą wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału są nie tylko odsetki, które pełnią także funkcję waloryzacyjną, a więc kompensują spadek wartości nabywczego pieniądza, co może mieć miejsce w sytuacji, gdy spłata zobowiązania pieniężnego jest rozciągnięta w czasie, jak też było w przedmiotowej sprawie. Całkowity koszt kredytu obejmuje wszelkie elementy kosztów, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z określoną umową o kredyt konsumencki. Art. 5 pkt. 6 lit a-b rzeczony ustawy wylicza także opłaty, prowizje i marże, przy czym wyliczenie to ma charakter przykładowy.

Podkreślenia wymaga, iż wierzyciel zawarł umowę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nakierowanej na osiąganie zysku, dla którego uzyskania konieczne jest przede wszystkim pokrycie kosztów działalności jak np. wynajem pomieszczeń, zatrudnienie pracowników, działania marketingowe, windykacja, obsługa teleinformatyczna, zakup wyposażenia i materiałów biurowych itd. Opłaty i prowizje nie wiążą się zatem jedynie z obsługą i kosztami danego stosunku zobowiązaniowego, lecz – w pewnej części – wszelkich kosztów ponoszonych przez przedsiębiorcę i stanowią należne, zryczałtowane wynagrodzenie za przeprowadzenie całego procesu, składającego się z zarówno czynności faktycznych jak i prawnych, których celem jest udzielenie pożyczki. Nie bez znaczenia pozostaje również problematyka związana z niespłacalnością kredytów konsumenckich, towarzysząca instytucjom pożyczkowym udzielającym kredytów na podstawie ustawy o kredycie konsumenckim. Chodzi tu przede wszystkim o ograniczone możliwości weryfikacji informacji o potencjalnym pożyczkobiorcy, a tym samym wyższe ryzyko kredytowe w porównaniu z ryzykiem kredytowym banków. Tym samym prowizje i opłaty stanowią swego rodzaju rekompensatę ryzyka ewentualnego braku spłaty zaciągniętej przez pożyczkobiorcę pożyczki. Należy więc zauważyć, iż nie jest relewantne, czy naliczane należności pozostają w adekwatnej wysokości w stosunku do kosztów ponoszonych przez kredytodawcę. Wystarczające jest wystąpienie funkcjonalnego związku kosztów z umową o kredyt konsumencki.

Sąd nie miał również wątpliwości, że w sprawie powód dopełnił ciężące na nim obowiązki poprzez skuteczne wypowiedzenie umowy. Pozwana od lipca 2019 r. pozostawała w zwłoce w spłacie rat, zatem powód w dniu 25 lutego 2020 r. wypowiedział pozwaną umowę. Wbrew twierdzeniom pozwanej, zostało jej ono skutecznie doręczone na adres wskazany przez pozwaną w umowie pożyczki w dniu 2 marca 2020 r.

Także podnoszona przez pozwaną okoliczność, iż zostało na jej wniosek wszczęte postępowanie o ogłoszenie upadłości konsumenckiej nie mogło stanowić podstawy do oddalenia powództwa.

Z oświadczenia pozwanej wynikało, że postępowanie, które zainicjowała jest dopiero w toku, a zatem upadłość pozwanej nie została ogłoszona. Dopiero ogłoszenie upadłości miałyby wpływ na dalszy tok postępowania, gdyż dopiero z dniem ogłoszenia upadłości obejmującej upadłość likwidacyjną, upadły traci prawo zarządu majątkiem oraz możliwość korzystania z niego, a także do występowania w sprawach dotyczących masy. Z art. 144 ustawy z dnia 23 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (zwaną dalej: pu) wynika, że postępowania sądowe dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka i przeciw niemu. Dochodzi zatem do tzw. podstawienia procesowego, które oznacza, iż postępowania sądowe syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym. Podstawienie procesowe syndyka w miejsce upadłego jest podstawieniem bezwzględny, przy którym legitymację

procesową ma tylko podmiot podstawiony. Złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie jest również podstawą do zawieszenia postępowania, albowiem zgodnie z art. 174 § 1 pkt 4 kpc obowiązek zawieszenia postępowania sądowego zachodzi dopiero w sytuacji ogłoszenia upadłości strony postępowania. Postępowanie sądowe w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności (art. 145 ust. 1 prawa upadłościowego). Jednakowoż powyższe regulacje nie mają zastosowania do niniejszej sprawy, ponieważ jak wynika z informacji uzyskanych przez tut. Sąd, pozwana w istocie składała szereg wniosków o ogłoszenie upadłości w sprawach o sygnaturach VI GU 452/21, VI GU 451/20 i VI GU 941/20, ale wszystkie te wnioski wobec niezuzpełnienia braków formalnych, zostały zwrócone, wobec tego pozostają bez wpływu na niniejsze postępowanie.

W tej sytuacji żądanie powoda dotyczące należności głównej podlegało uwzględnieniu. Z kolei żądanie zasądzenia odsetek za opóźnienie znajdowało uzasadnienie w treści art. 481 kc. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W związku z tym, że strony w umowie przewidziały wysokość odsetek za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, należało zasądzić takie odsetki - zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 3 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powódka wygrała w sprawę w całości, ponosząc koszty procesu w wysokości: 1.117 zł, na które składały się: opłata od pozwu – 200 zł, koszty zastępstwa procesowego – 900 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa w – 17 zł. Pozwana przegrała sprawę, zatem została zobowiązana do ich zwrotu.

Sygn. akt I C 1262/21

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)

Sędzia Marek Jasiński